

Reble

Butlletí informatiu, divulgatiu i d'opinió de
l'Associació Cultural L'Espona

Núm. 78   abril - maig 14

Edita: Associació Cultural L'Espona
Adreça: C/ Escoles, 5   43370
La Palma d'Ebre
e-mail:
espona@associaciolespona.cat
web: www.associaciolespona.cat

Editorial

El 8 d'abril passat, de forma previsible i anunciada, el ple del Congrés dels Diputats va rebutjar per 47 vots a favor, 299 en contra i 1 abstenció la proposició de llei orgànica del Parlament de Catalunya, de delegació a la Generalitat de la competència per autoritzar, convocar i celebrar un referèndum sobre el futur polític de Catalunya, aprovada pel Parlament al gener.

El mal anomenat debat, ja que la jornada va consistir majoritàriament en un seguit de monòlegs amb les posicions prefixades, va deixar palès que espanyols i catalans parlem dos llenguatges totalment diferents. Per a ells, la cambra representativa és el Congrés, per a nosaltres el Parlament. Per a ells la llei és la Constitució, per a nosaltres l'Estatut. Ells van fer Espanya, nosaltres voldríem fer Catalunya. Recorda aquell esport molt popular a terres espanyoles, el frontó, on la pilota rebota sempre en una paret, i en cas que la sobrepassi, a l'altre costat no hi ha ningú.

Què passarà a partir d'ara? Eleccions europees a la vista caldrà analitzar-ne els resultats. A partir d'allà els diferents partits fixaran posicions. L'Assemblea Nacional de Catalunya prepara una nova Diada multitudinària. Sembla que es podrien avançar les eleccions al Parlament i convertir-les en plebiscitàries. Temps convulsos d'aquí a final d'any. Què tal si practiquem una mica el tennis, un esport que als catalans ens agrada més que el frontó? Voldran jugar els de l'altre costat? I els catalans, sabrem jugar? En tornarem a parlar.

Activitats

-Del 13 al 20 d'abril, Setmana Santa a la Palma d'Ebre. Comença el dia 13 amb la benedicció de les palmes a la placeta de l'Església Romànica, a la una del migdia, i acaba amb la tradicional processó de l'encontre, el diumenge de Pasqua, a les 12.30h a la plaça Catalunya. Destaquen també les següents processons: Dijous Sant a les 10h de la nit i Divendres Sant al Calvari a les 9h del matí i a les 10.30h de la nit.

-Dissabte Sant, 19 d'abril, a les 7h de la tarda, acte d'homenatge al Rossend Escolà Cubells. Hi intervindran Olga Cubells, membre de l'Associació Cultural L'Espona; Pere Muñoz, historiador; Francesc Masip, pintor; Gil Martí, alcalde de la Palma d'Ebre, i Ferran Bladé, director territorial de cultura de les Terres de l'Ebre. El Grup Coral de la Palma d'Ebre interpretarà una cançó de cloenda. Organitza: Ajuntament de la Palma d'Ebre i Associació Cultural l'Espona. Lloc: Església Romànica. La Palma d'Ebre.

-Del 25 al 29 d'abril, Festa Major en honor a Santa Caterina. La Palma d'Ebre.

-Dijous, 15 de maig, festivitat de Sant Isidre, patró dels pagesos. La Palma d'Ebre.

El caragol poma i els seus efectes

Diumenge 30 de març, el programa 30 minuts de TV3 va emetre un reportatge sobre els estralls que una espècie invasora està fent als arrossars del Delta de l'Ebre. Les imatges i els testimonis dels pagesos afectats ens mostren que som davant d'una plaga d'una capacitat destructiva extraordinària. El causant n'és el caragol poma. Amb aquest nom es coneix un grup de moluscos gasteròpodes d'aigua dolça procedents d'Amèrica del Sud, que s'han utilitzat com a animals d'aquari per fer-hi funcions de neteja, perquè s'alimenta d'algues i detritus. Hi ha, però, algunes espècies de caragol poma que tenen una gran voracitat; aquest és el cas de la que ha envaït el Delta de l'Ebre, anomenada *Pomacea insularium*.

Aquests caragols ataquen els vegetals que creixen en un medi aquàtic. En concret, en el cas dels camps d'arròs, l'animal s'alimenta dels brots tendres de la planta; en canvi, un cop la planta ha crescut del tot, el caragol no l'ataca. És a dir, que el moment crític són la germinació i les fases primerenques de creixement de les espigues. L'abast destructor és enorme: entre el 40 % i 100 % de la collita. A més a més, eradicar la plaga no és gens senzill: aquest tipus de gasteròpodes disposen de brànquies i de pulmons; és a dir, que poden resistir períodes força llargs fora de l'aigua. A més, són molt resistents a la manca d'aliment (s'enterren sota terra quan no hi ha plantes que menjar) i també ho són als canvis de temperatura (poden resistir temperatures sota zero). A tot això cal afegir que en 2-3 mesos adquireixen la maduresa sexual i que cada posta pot arribar a constar de fins a 800 ous. Ous que, tot sigui dit, són dipositats per sobre de la superfície de l'aigua i que, a per acabar-ho d'arrodonir, són tòxics, de manera que no tenen predadors.

Fins ara el caragol poma ha colonitzat tot el marge esquerre del Delta i alguns llocs del marge dret, però també ha envaït el riu, per on puja a un ritme d'un metre per any. El Departament d'Agricultura (Sanitat Vegetal/El caragol poma/Fitxa 65) afirma que l'animal és molt resistent als productes fitosanitaris i que es recomanen mesures preventives, en concret, les barreres físiques a les entrades i sortides d'aigua del conreu. Altres mesures que s'ha pres per mirar d'acabar amb el problema és salinitzar amb aigua de mar més de 2.000 Ha, i dessecar 7.000 Ha més.

La presència de la plaga al Delta de l'Ebre està documentada des del 2009, però els seus efectes es coneixen des de fa anys: de fet, des dels anys vuitanta aquests caragols són presents al sud-est asiàtic on han causat greus problemes a les grans extensions de conreu de l'arròs d'aquesta zona. Altres llocs del món colonitzats per aquesta fauna invasora són Hawaii i Florida, als Estats Units, i Austràlia. Per tot això, no deixa de sobtar que el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca autoritzés l'establiment d'un viver d'animals exòtics per a aquaris a tocar d'un parc natural. Sembla ser que va ser d'aquesta factoria d'on es van escapar els primers individus que van donar origen a la invasió massiva en pocs mesos. El responsable de l'empresa va ser jutjat, però va ser absolt; ara bé, potser les responsabilitats s'haurien de fer extensives al mateix Departament. La pregunta és: es podria haver evitat aquesta catàstrofe si l'administració hagués decidit no donar permís per a un viver d'animals exòtics d'aquari?

En un moment en què el Delta de l'Ebre torna a estar en perill pel nou pla de regadius del govern del PP, aquesta plaga s'afegeix a d'altres que fa anys que suporta el riu (silur, musclos zebres...). A banda de la problemàtica mediambiental, s'hi afegeix la possibilitat que el conreu de l'arròs deixi de ser rendible d'aquí pocs anys i, per tant, grans extensions de conreu quedin abandonades. Aquesta situació recorda una mica el que va ser la fil-loxera per a la vinya a finals del segle XIX: els pagesos es van veure obligats a arrencar la vinya; per sort, van poder solucionar el problema plantant ceps amb peu americà. Tant de bo els pagesos del Delta trobin la manera d'acabar amb aquesta plaga.

Ricard Sas Filella

Si voleu participar-hi *posant Reble* ens podeu fer arribar els vostres articles:

- Posant-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta.
- Per correu ordinari o per correu electrònic.

Els articles hauran de ser en català, preferiblement en format digital, mecanografiats a espai senzill, lletra Arial 10 i en programa Word, i hauran de tindre una extensió màxima d'una pàgina.

L'Espona no es fa responsable de les opinions expressades en l'article.